

VOLKER KUTSCHER • **Vaterland Dosyası**

VOLKER KUTSCHER 1962 doğumlu. Alman dili ve edebiyatı, felsefe ve tarih öğrenimi gördü. Gazetecilik yaptı. İlk polisiye romanını 1995'te Christian Schnalke'yle beraber yazdı, bunu biri yine aynı yazarla ortak olmak üzere iki roman daha izledi. Tanınmasını sağlayan, 2007'de çıkan *Islak Balık* oldu. *Islak Balık* (Cem Sey çevirisi) 2017'de, bu kitabın kahramanı Gereon Rath'ın ikinci vakasını ele alan *Sessiz Ölüm* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2018'de, üçüncü vaka *Goldstein* ise (Cem Sey çevirisi) 2019'da İletişim tarafından yayımlandı. Gereon Rath'ın "vakalarına" dayanarak çekilen *Babylon Berlin* adlı dizi, dünya çapında ün kazandı. Serbest yazar olarak Köln'de yaşıyor.

Die Akte Vaterland. Gereon Raths vierter Fall

© 2012, 2014 Verlag Kiepenheuer & Witsch, Köln

Bu kitabın yayın hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

İletişim Yayınları 2776 • Dünya Edebiyatı 256

ISBN-13: 978-975-05-2688-6

© 2019 İletişim Yayıncılık A.Ş. / I. BASIM

I. Baskı 2019, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

EDITÖR Tanıl Bora

YAYINA HAZIRLAYAN Vanina Kutelas

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI Berlin Vaterland binası, 1930'lar

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

VOLKER KUTSCHER

Vaterland Dosyası

Gereon Rath'ın Dördüncü Vakası

Die Akte Vaterland

Gereon Raths vierter Fall

ÇEVİREN *Gülçin Wilhelm*

1932 yılı bizim yılımız olacak, cumhuriyetin
düşmanlarına karşı kazandığı nihai zaferin yılı.
Artık bir gün, hatta bir saat bile savunma konumunda
kalamayız! Saldırıya geçiyoruz! Bütün cephede!
Seferberliğimiz genel taarruzun bir parçası
olmak durumundadır. Bugün çağrıyla yapıyoruz,
yarın darbeyi vuracağız!

KARL HÖLTERMANN, SPD, ARALIK 1931

Prolog

Pazar, 11 Temmuz 1920

Yine yollarda; sessiz sedasız ormanları arşınıyor. Barınağından çıkmış, ağaçların arasında dolanıyor. Kimsecikler işitmeyecek, kimsecikler görmeyecek onu. Havada sarımsı bir ağırlık var; ağaçların gölgesinde bile sıcaklığı hissediyor. Yaz bütün şiddetiyle bastırılmış. Her yeri ıhlamur çiçeği kokusu sarmış; az ilerideki tarlalardan ise kış arpası kokusu geliyor. Tokala durup havayı teneffüs ediyor. Artık gölün de kokusunu alıyor; biraz sonra o soğuk, yumuşacık suya girecek diye öyle seviniyor ki.

Hedefine yaklaştıkça hareketleri ağırlaşıyor. Aslında dünyadan elini eteğini çekmiş; bir tek insanlara gözdağı vermek istediği zaman ortaya çıkıyor. Ormanına girmelerinden, bağırış çağırışlarından, yaprakları kabaca çiğneye çiğneye onun için kutsal olan her şeye hoyratça davranmalarından nefret ediyor.

Kulübesinde bir ayna asılı; bazen dışarı çıkmadan önce gözleri pırl pırl parlamcaya, dişlerini bilediğinde yırtıcı bir hayvan görüntüsüne bürünene kadar yüzünü kara toprakla sıvıyor. Böylelikle şafak zamanı neredeyse görünmez hale geliyor ama güneş şu anda tepesinde; kamufleaja gerek duymuyor. Yine de temkinli; gevik derisinden mokasenleri sayesinde adımları kedi gibi sessiz.

Tokala'nın her an tetikte olması lazım; göl onların hâkimiyet alanında; her an insanlarla burun buruna gelebilir. Ormanına gir-

meye pek cesaret edemiyorlar; orada korkuyorlar. Bir bataklıkta, ikincisi de Kaubuk'tan.

Kaubuk. Evet, başka ad bulamadıklarından öyle diyorlar ona. Bazen kendisinin bile anımsamakta güçlük çektiği eski adını çoktan unuttular; çok kışlar önce onların dünyasını terk ettiğinde kendisine koyduğu yeni adı, asıl adımı, savaşıcı adımı hiç bilmiyorlar.

Tokala.

Tilki.

Bir tilki gibi geziyor ormanlarda; evine kapanıyor. Umursamıyorlar. Onlar onu rahat bırakıyor, o da onları. Kimse diğerinin dünyasına karışmıyor; bu, aralarında yıllardır adı konmamış bir anlaşma. Onların dünyası tehlikeli ama yine de ara sıra kitaba, yakıtı ya da onun oradaki bataklıkta yetişmeyen meyvelere ihtiyacı olduğunda geceleri bir cesaret onların kentlerine ve köyelerine giriyor.

Dikkat konusunu abartmamış demek; göle yaklaştığında bir mırıltı ve şarkı sesi geliyor kulağına. Durup kulak kabartıyor. Bir kadın sesi, tanımadığı bir melodi. Sessizce kıyıda hep saklandığı yere yanaşıyor. Tokala hemen tanıyor onu; hem de daha kırmızı beyaz elbisesinin dalların arasındaki pırlıltısını görmeden, sesinden tanıyor.

Niyaha Luta, Tokala öyle diyor ona.

Birkaç hafta önce yine aynı yerde görmüştü onu; o zaman da saklandığı yerden çıkamamış, hiç kıpırdamadan durmuştu. Sık çalışlığın karanlığında onu göremeyeceğini biliyordu ama Niyaha kafasını kitaptan kaldırdığında doğrudan ona bakıyordu sanki. Tokala, çangıl çungul sesler, ardından da zil sesi duyup bir adamın bisikletle ormandan çıktığını gördüğünde, Niyaha'nın şehirden buraya tek başına gelmediğini anlamıştı. Kız adamı bekliyordu, o belliydi. Öpmüştü de onu. Evet, gerçekten öyle olmuştu, tersi değil. Tokala çiftin bu şekilde ilk kez görüşmediğini, bu buluşmanın tesadüfi olmadığını anlamıştı.

O anda saklandığı yerden çıkıp ormanın karanlığına çekilmişti.

Kız şimdi işte yine orada; Tokala oturduğu yerden Niyaha'nın parlak beyaz üzerine kırmızı tüy desenli elbisesini, suya sallandığı çıplak bacaklarını görüyor. Niyaha tıpkı geçen seferki gibi göle doğru uzanan güneşli bir dala oturmuş, kitap okuyor.

Önce dallar çatırdıyor, ardından ormandan bir adam çıkıyor. Geçen seferki bisikletli değil bu, başkası. Tokala kızın yüz ifadesinden, adamı beklemediğini anlıyor. Yasak bir şey yaparken yakalanmış gibi anında kitabı kapatıyor.

Adam, “Demek buralarda takılıyorsun,” diyor.

“Takılmıyorum, kitap okuyorum.”

“Kitap okuyorsun! Bu dağ başında; Jewarklı, Urbankili köylüler bile vatani görevlerini yerine getirmek için şehre gitmişken...”

O günlerde anavatan konusu pek bir gündemde. Ama Tokala söylenenleri anlamıyor. Suwalki’den birkaç şişe yakıt getirdiğinde ya da kürk karşılığı tuz aldığına üniformalı adamların neden peşine düştüğünü kavrayamıyor. Kendisi için Markowski ormanında olmakla Karassewo’da olmak arasında bir fark yok; ama onlar için aradaki fark cennetle cehennem gibi. Sınır. Bu sözcüğün ne anlama geldiğini oldum olası anlayamamıştı zaten. Ormansa, sınırın iki tarafı da orman; Tokala neden birinin Prusya, öbürünün Polonya ormanı olduğunu hiçbir zaman anlamayacak.

Adam suyun içinden Niyaha Luta’ya doğru yaklaşırken şıpır şıpır sesler çıkıyor.

“Nasil cesaret ediyorsun ormanın bu kadar derinliklerine girmeye? Bataklıkta yolunu kaybetmekten korkmuyor musun? Ya Kaubuk kaçırırsa?”

“Çocuk değilim ki beni bunlarla korkutasın.”

“Orası doğru, artık çocuk değilsin.” Adamın kızı bakışları Tokala’nın hiç hoşuna gitmiyor. “Yetişkin kadınsın. Oy hakkın bile var.”

“Kiliseden sonra oyumu kullandım, derdin buysa...”

Nihaya’nın sesini yükselterek korkusuz görünmeye çalıştığını Tokala sezse de kızın sesindeki hafif titreme fark ediliyor.

“Derdimmiş...” Burnundan soluyarak ve küçümseyerek bakıyor. “Ardından da hemen buraya koşun, öyle mi?”

Kız korka korka gözleriyle etrafı kolaçan ediyor. Bisikletli adam her an ormandan çıkıverecekmiş gibi tedirgin. Tokala da saklandığı yerde en az onun kadar endişeli.

“Köprünün ayağındaki değirmene kırmızı bir bez parçası bağlanmış, ondan mıydı yoksa acelen?”

Kız yanıt vermiyor; adam onun oturduğu dala iyice yaklaşıyor ve ağaç kabuğunu gösteriyor.

“Birisi buraya bir kalp yapmış.”

“Evet, ne olmuş?”

Niyaha'nın sesi gene korkusuz. Çaresizlikten kaynaklı bir cesaret.

Adam tırnağıyla ağaç kabuğunu soyarken, “A nokta, M nokta, hemen yanında da J nokta, P nokta,” diyor. “Yeni kazanmış daha.”

Kız hiçbir şey söylemiyor ama Tokala onun gözlerindeki korkuyu görüyor.

“A nokta, M nokta. Bu sen olabilirsin yavru kuşum.”

Adam işaretparmağını harflerin üzerinde gezdiriyor.

“Peki J nokta, P nokta kim?”

Tokala, kızdaki korkunun yavaş yavaş hiddete dönüştüğünü görüyor.

“Ne demek istiyorsun sen?” diye çıkışıyor adama. “Söylesene, nedir derdin?”

“Bir herifle düşüp kalkıyorsun, derdim o. Ne düşündüğümü söylüyorsun.”

Adam bağırmaya başlıyor. Tokala saklandığı yerde kulaklarını tıkıyor ama nafiye. Ses oraya kadar geliyor.

“Sana verilmiş bir sözüm yok.”

Kız daldan atlıyor, çıplak ayaklarıyla suyun içinde durarak ateş saçan gözlerini adama diyor .

“Öyle mi?” diyor diğeri. “Demek o pis Polonyalıya verilmiş sözün var, bundan o anlaşılıyor.”

“Ne anlaşılıyorsa anlaşılıyor, seni hiç ilgilendirmez.”

“Hakkınızda dedikodu bile yapıyor. Daha ergenleşmedin, o herifle geziyorsun, ona aşık aşık bakıyorsun.”

“Ben sana söz falan vermedim; senin gibi birinin bana dokunmasına asla izin vermeyeceğim.”

Kızın sözlerinin fiziksel etkisi varmışçasına adam geri geri sendeliyor. Her lafı sanki bir sopa darbesi. Derken birden durup sakinleşiyor. Sesinin yüksekliği de azalıyor.

“Ama ona elletiyorsun kendini değil mi, o pis Polonyalıya?”

“Polonyalı filan değil o, o da senin gibi bir Prusyalı.”

“İtiraf ediyorsun yani.”

“Ne olmuş? Evleneceğim de belki onunla.”

“Bir Katolikle. Bir Polonyalı dostuyla.”

“Bunlardan sana ne?”

“Bana mı ne? Bir de soruyorsun.”

“Evet, soruyorum. Burada ne işin var, bilmiyorum. Defol artık, beni rahat bırak.”

“Gitmeyeceğim işte. Birisinin seni hizaya getirmesi lazım. Madem baban yapmamış bu işi.”

“Sakın bana dokunmaya kalkma!”

Adam ona doğru bir adım atıyor; kız gözlerinden ateş saçıyor ama diğeri vazgeçeceğe benzemiyor.

“Sadece bir öpücük,” diyor. Ancak sesinde en ufak bir sıcaklık yok. “O pis Polonyalıyla öpüşüyorsan, benim de seni öpmeye hakkım var.”

İki eliyle, direnmeye çalışan kızın çelimsiz kollarını kavıyor. Tokala saklandığı yerden adamın kızı dudağından öpmeye çalışmasını, kızın kafasını sağa sola çevirişini izliyor. Adam daha güçlü.

Niyaha ağzı serbest kalınca, “Bırak beni!” diye bağıyor.

“Ne oluyor? Senin gibi bir fahişe erkeğe doymaz, öyle değil mi?”

Adam onu zorla yere, kenardaki sığ suya yatırıyor; kız direndikçe şlap şlap su sesleri geliyor. Adam kötü adam, Tokala daha baştan anlamıştı bunu.

Kız, “Bırak beni!” diye bağıyor ama kötü adam onu bırakmıyor. Çığlıkları, boğulan birisinin boğazından çıkan seslere dönüşüyor; kafası suyun altında olsa gerek.

Tokala başını çeviriyor, bakamıyor artık. Başka bir kadınla adam görüyor şimdi; ama bunlar gölde değil, gaz lambasının aydınlattığı bir kulübedeler. Kadının kaşı patlamış, kanıyor. Adamın suratı kıpkırmızı, içkili ve hiddetli; kadına vuruyor ve geceliğini parçalıyor.

Tokala o resmi siliyor kafasından ve gözlerini tekrar adamın kaddını kısıp aldığı kıyıya kaydırıyor. Müdahale etmek istiyor ama içinden başka bir ses ona dur diyor. İnsanların dünyasına karışamazsın, karışmamalısın! Eşlerinin canını yakan kaç erkek var kimbilir şehirde! Orası onların dünyası ve Tokala o dünyanın kötü olduğunu biliyor. O yüzden terk etti ya zaten orayı. Şehirli ler onun

işine karışmıyor, o da onların; yaşamı yıllardır böyle sürüyor; ve bu da tahayyül edebileceği tek yaşam.

Gördüklerine katlanamıyor; ormanına dönmesi lazım, bir saniye bile kalamaz artık burada. Kitaplardan öğrendiği biçimde arka arka sürünürken adamın yazlık elbiseyi yırttığını görüyor, kumasın cart edişini duyuyor, korumasız kadının üstüne çullanıp pantolonunun düğmesini açışını, öbür eliyle kadını yere bastırıp dizleriyle bacaklarını açmaya zorlayışını görüyor. Tokala, kızın çığlıklarını, kafası suyun dibindeyken çıkan boğuk sesi duyuyor. Gözünün önüne tekrar yırtılmış geceliğiyle o kadın, onun cansız bakışları geliyor.

Kafasında bu resim, kaçıyor; ormana doğru koşuyor. Bütün gücüyle koşuyor; kaçıyor onların dünyasından ve vahşetinden. Ne kadar uzaklaşırsa o kadar iyi.

Kötülük, bir zamanlar kaçtığı, onun olmadığı ormanlarında kendisini güvende hissettiği kötülük geri geldi.

Koşuyor koşuyor, kurtulamadığı geçmişi peşindeymişçesine koşuyor. Gölle arasına bayağı bir mesafe koyduktan sonra ormanın ortasında durup avazı çıktığı kadar bağıyor; kuşlar bile ürküyor. Çaresiz, aciz, kalakalıyor ormanın ortasında.

Böyle olmuyor! Acıyı tatmadan, kötüyü davet etmeden yer almazsın onların dünyasında; seyirci kalsan bile mümkün değil. Çıkardığın ders bu. Onların dünyasından uzak durman gerektiği, onlardan uzak durman gerektiği ve ormanlarda yaşamının tek doğru şey olduğu, şu anda her zamankinden daha açık kafanda.

BİRİNCİ BÖLÜM

Berlin

2-6 Temmuz 1932

*The sun beating down on dead bodies doesn't know about the future, doesn't see the big picture, it just knows where to send the flies.**

– ED BRUBAKER, SLEEPER, SEASON TWO, #7

1

Reinhold Gräf Potsdamer Platz'ı hiç bu kadar karanlık, hiç bu kadar boş görmemişti. Sabahın erken saati; saat beşi çeyrek geçiyor. Işıklı reklamlar çoktan sönmüş; meydanı çevreleyen binalar kara kayalar gibi gökyüzüne uzanıyor. Kriminal sekreterin camından dışarı baktığı siyah Maybach, her zaman vızır vızır araba geçen bu kavşaktaki tek araç. Trafik kulesinde bile kimse yok; camın arkasındaki lambalar kararmış. Gräf, alnını arabanın penceresine dayayarak, camda rüzgârın da vurmasıyla minik göller oluşturan yağmur damllarını seyretti bir süre.

Arka koltukta oturan Lange, “Şurası değil mi *Haus Vaterland*? Şu kubbeli bina.”

(*) Ölü bedenlere vuran güneşin ne gelecekte haberi vardır ne de büyük resimden, sadece sinekleri nereye yollayacağını bilir – ç.n.

Gräf cevap vermedi; şöföre dur deyip arabanın camını açtı. Stresemannstrasse’de yağmurun altında duran toplum polisi, Cinayet arabasını hemen tanımış ve yaklaşmıştı.

“Ambar girişi komiserim!” Üniformalı Köthener Strasse’yi gösterip selam durdu.

Gräf, “Komiser yolda,” dedi. Pencereyi kapatıp, başıyla işaret ederek şoförden sağa dönmesini istedi.

Keyfinin yerinde olduğu söylenemezdi. Yanında gelen tek memur Lange’ydi; o da kriminal asistanın Nöbetçi Amirliği’nde gece nöbetinde olmasındandı. Stenograf Christel Temme’yi telefonla uyandırıp, Schöneberg’deki evinden almak zorunda kalmışlardı. Bir de şoför vardı; onun dışında Gräf gece yarısı ve sabah arasında kalan o ne idüğü belirsiz zaman diliminde başka kimseye, komisere bile ulaşmamıştı. Gereon Rath her an çağrılmaya hazır olması gerekirken telefona çıkmamıştı. Gräf, dört kez denedikten sonra artık vazgeçmiş, stenografı da alıp bir an önce suç mahaline varmak için Lange’yle Cinayet arabasına atlamıştı. Lange o gereksiz soruyla suskunluğu bozana kadar arabada kimse konuşmamıştı.

Tabii ki orası *Haus Vaterland*’dı. Köthener Strasse boyunca, binanın sokaktaki gaz lambalarının ışığının az buçuk aydınlattığı, yüksek yuvarlak kemerli arka cephesini geçtiler. Eskiden Ufa vardı burada; ancak Kempinski bu muazzam kompleksi büyük paralar dökerek baştan aşağı yenileyip Berlin’in en büyük eğlence tapınağı haline getirmişti. *Haus Vaterland*, taşradan gelen ortalama turistin dünya şehri Berlin’de geçireceği dört dörtlük bir akşamdan beklediği her şeyi tek çatı altında toplamıştı: yemek, dans, içki ve yarı çıplak revü kızları.

Binanın en sonundaki açık bir kapıdan dışarı sızan elektrik ışığında sicim gibi yağmur damlaları parıltıyordu. Ambar kapısı, trafiğin yoğun olduğu Stresemannstrasse’den oldukça uzaktı. Yolun kenarına iki araba park etmişti; birisi arka kapısı açık bir nakliyat kamyoneti, diğeri ise koyu kırmızı bir Horch’tu. Cinayet arabasının şoförü bunların hemen arkasında durdu ve inip Gräf’in oturduğu tarafın kapısını açtı.

“Abartmayın lütfen Schröder. Emniyet müdürü filan değilim.”

“Baş üstüne Sayın Kriminal Sekreter.”